

27. Jun. 1842

FACTS

Date:

27. Jun. 1842

Page number:

Dagbog A, side 38-39

TRANSCRIPTION

Værebros-Mølle 27 Juny

Vi¹ gik imorges Kl 9 fra Færgegaarden og nu sidde vi her i Møllen² og vente paa blødkogte Æg, som skal gjøre god Virkning oven paa Vandringen i en halv Storm. Vi vare oppe paa Frode-Høi, men der er intet videre at see; nogle store Steen ligger der, om de have dannet nogen ordentlig Steensætning, Gravkammer eller Kreds kunde jeg ikke see. Det skar mig i Hjertet at see at to store Gruusgrave ere skaarne ind i den mægtige, lange Høi og true med at [overstreget: fylde] forvandle den gamle Kongegrav til Veifyld.

•39•

Roskilde om Aftenen samme Dag

Da vi gik fra Veirebro hertil havde vi megen Glæde af Veien, der skjøndt temmelig bar for Træer, dog er kjøn. Linierne ere bestandig saa deilige da mange Odder løbe ud i Fjorden, der ogsaa omflyder et Par Smaa-Øer (Eskilds-Ø). – Mange Høie og Stensætninger saae vi, men kunde ikke finde, trods megen Søgen, den Steen, hvori Dronning Margrethe skal i Vrede have traadt saa fast, at man endnu seer Mærket af den fine Dronningfod. Jeg saae den ifjor, men saa gjerne jeg vilde viist Skovgaard den, kunde jeg dog ikke faae Øie paa den. Bønderne skal tidligere ved St Hansdagstider hvert Aar have luget om den og bestrøet den med Sand, nu har de maaskee sprængt den. Men en overordentlig interessant Faarefold traf vi paa, den var gravet ind i en Høi og omgivet fortil og til Siderne med et raat Planke, eller Gitterværk og af huggede Grene; jeg tegnede uagtet det blæste en Storm dog et raat Udkast³ af den, da den vilde være kostelig i et Billede. Herinde ved Byen saae vi da Banken, hvor Haraldsborg har ligget og har efter Ankomsten gjort en Spadseretur omkring ved Kirken og ud til Bjerget. Det er for mig den kjæreste af alle Byer, jeg har seet; den har en yndig Omegn, den deilige Kirke med sine Kongegrave, og, er det ikke som de mange klare Kilders Mumlen var gamle Eventyr; der altid fortælles til nye og atter nye Slægter, der vel i det Hele kun lidet tænke paa, at de ere fødte til at fortsætte det Liv, som priselige Forfædre have begyndt. Ja, lad Verden blive saa prosaisk den vil, lad falde, hvad der er raddent og kan ikke staae, Historien har vi dog, den kan de ikke forvanske, den kan jeg elske og dybt føle Sandheden af de Ord:

O, einsam ist und tief betrübt,

Wer heiss und fromm die Vorzeit liebt!⁴

See nu er Reisen forbi, den var dog kjær og rig paa Glæder, som jeg havde ventet, nu maa jeg i Kjøbenhavn see til at benytte Frugterne vel. – Tit var Tankerne i Vedby, jeg underlige Drømmer! jeg kan ikke slippe dette Billede – o Moder! vidste Du, hvad Din Johan drømmer om; men bort, kjære Drømmebilleder, I er som de yndige Svaler, jeg saae paa Veien idag kredse tæt forbi mig, men flyve bort, saasnart jeg standsede for ret at betragte dem og glæde mig ved dem, jeg vilde dem dog intet ondt. –

|Alt for snart saae jeg, at dette Billede var sandt! – den 16 July.|⁵

¹ Lundbye og malerkammeraten P.C. Skovgaard (1817-1875).

² Øvre-Værebros mølle med tilhørende kro på landevejen mellem Hillerød og Roskilde.

³ Den Hirschsprungske Samling, inv.nr. 1236.

⁴ Citat fra Friedrich von Hardenberg kaldet Novalis' "Sehnsucht nach dem Tode".

⁵ Denne sidste sætning indskød Lundbye tre uger senere efter at hørt rygter om, at Louise Neergaard skulle være blevet forlovet med hans egen bror.

38 Søndag 26 Junij
Sagde malet p. en Skizze af et lille Parti her, skæssende
til et Dyrevalerie. Senere var p. appen paa Tyre-Blau (Thyr, Thyr?)
der var en smuk Mands, yndig Lærer, som vidat Nordkøen til
mindede mig om den Fisker, hvormed Potmann havde tegnet s. t.
Landskab, vi saae paa Udstillingen for et Par Aar siden. Paa Efter-
Aften var p. hos Lept. Bejersberges Familie, hvor p. blev meget
venligt modtaget og mønede mig godt ved at tale med den kære Mand
der har givet mine Farvels under krigen (paa Lausøe). — Aften var vi
app. i Kirken sammen for at se Blanche Althaus, der er meget i heling,
opstillet. Kirken er i det hele meget smuk, skjødt den stadig gjøres
et behageligt Indtryk, men den er alligevel fattig, altfor smagløs i sine
Enkeltheder; der kan være noget som lærer ved disse Kirker, som kender
afhjælpes det derud, at først alles Igen havde en smule Lands eller blot
mere Interesse for deres Kirker; men det er en udstødt Ting —
p. tog i dag en ung Tyr herhjemme paa Gaarden, og i Aften var vi
app. paa Schwartzes hus til en meget charact. Læsest. Imorgen, om Vejrt
ikke er altfor skidt, ville vi vandre. Det var værd en over Nisse Toos
Bogran, og meget her var gode Værk, der er en fortreffelig Mand, med Varme
og Interesse for mange Ting, der ogsaa glæder os, hidrager til at gøre os
et behageligt. Men de smukke Damer kan p. ogsaa godt lide, det er et Par
smukke Damer. p. fortalte dem idag mange smukke Stykker af Egel Skellgrin-
sens Dage. Det var den Aldste ganske uoverordentligt. — Men det vil sige,
p. naar til D. skjødt p. vilde gerne gjort det lidt mindre fast. —
Andre Mølle 27 Junij
Vi gik imorges til 9 fra Torg gaarden og vi sidde i her i Møllen og
venter paa Høstet, som skal gøre god V. skimming over paa Van-
dringen i en halv Time. Vi har app. paa Torg. Men, men det
er intet videre at se; mange store Sten ligger der, som de have sam-
let nogen ordentlig Stensætning, Gravkammer eller Kreds her
ikke ser. Det sker mig der i Møllen at se et to store Græsgrave
der skærmes ind i den smukke, lange Pl. og brænde med at Høst
forvandle den gamle Kongegrav til Høst.

Der er gik fra Veivæters hestel havde vi anden Glæde af Veien, der stimest
 temmelig her for Træer, dog er kjort. Minstene er bestandig paa de stejle og
 mange Odder løbe ind i Bjergene, der ogsaa omfjeldes af de smaa Fløe
 (Eskilsø-B). - Mange Klæde og Stensætninger saae vi, men kunde
 ikke finde, trods megen Løben. den Sten, hvori Drømning Mangrothe
 skal i Vædd have træet saa fast, at man endm saa Mærket af
 den fine Drømningsskud. Jeg saae den efter, men saa gjerne jeg vilde
 vist skingene den Luvie. Jeg ikke saa sig paa den. Bindeene skal
 tidligere ind i Klæde dagstider haaret der have ligget om den og bestemt
 den med Lørd, nu har de maaskee opnaaet den. Men en uoverordentlig
 interessant Faanespæld traf vi paa, den var graast ind i en Klæde og om
 graat fortid og til Bindeene med et rødt Plæke, eller p. Hæder og afvig
 gide Jæne; i de tegneude nægter det blæste en Storm dag et rødt Alkæst
 af den, da den vilde være klostelig i et Billedo. Klædes ind og Røgen
 saae vi de Bærken, hvor Blavalds bog har ligget og har ofte Lukom-
 sten gjort en Spadse rolle om omkring ved Klæden og ind til Bjergot. Det
 er for mig den kjereste af alle de Røge, jeg har set, den har en ejendelig
 Omegn, den dækkede Kirke med sine Kirkegrave, og er det ikke som de
 mange Klæde Klæden Winklen var gamle Enevænge, der altid fortæller til
 mig og efter mig Lægter, der vel i det hele him lidt tænke paa, at de var
 fortid til et fortidste det Liv, som priseløst forfædre have begyndt. Ja
 lad Vorden blive saa paa vist den vil, lad alle, hvad der er naadent og
 kan ikke staa, historien her i dag, den kan de ikke foreværeske, den kan
 sig elode og liget fæle Landhed om de den.
 Omsam ist end tiefke trivitt
 Wer heift ind fromm d'et Vortet liett! -
 See om i Klæden snart fortid, den var dog kjer og mig paa Klæde, som jeg
 havde ventet, nu man i et Kjøbenhavn see til et kjernter Tingtørne vel. -
 Tit var Tankerne i Vædd, p. mindelege Drømme! og kan. Men de slippe det
 de Billedo. - o Maled. Læste du, hvad den Jæne Læne var om; men bort
 kjæne Drømmebilledo, det er som de ejendige Læder, jeg saae paa Veien
 idag kærede træt fortid mig, men flyve bort, saas snart i stand se de for
 det at betragte dem og glæde mig ind dem, jeg vilde den sig indet end. *

39.

* All for a month same as at the Pilledo was 8 and 1/2! — den 16 July. —